

Per **Cati Artigues**

És ben coneguda l'anomenada primavera d'hivern a les Illes, quan les temperatures comencen a davallar una mica i l'ambient torna més fresc, cosa que tant persones com plantes agraeixen si l'estiu ha estat canicular. Les primeres pluges ajuden a crear un ambient d'humitat i calor propici perquè nombroses plantes activin la seva floració, abans que arribin els mesos més freds.

Tal és el cas d'algunes bulboses que floreixen a la tardor-hivern de forma espectacular, com el *Colchicum filifolium*, el qual forma catifes rosades increïblement vistoses. I també el *Crocus cambessedesii*, ambdós coneguts popularment com a safrans bords.

El safrà bord, *Crocus cambessedesii*, és endèmic de Mallorca i Menorca.

Crocus cambessedesii

El trobam tant a la costa com a la muntanya. A partir del novembre obrin les flors que intenten captar el màxim de llum solar des de llocs oberts, on entri el sol. De cada bulb surt una única flor hermafrodita i, a la vegada,

un grapat de fulles. Les flors tenen 6 tèpals lleugerament rosats o violacis, tres estams i tres estigmes de color taronja o groc intens. Tres dels tèpals presenten unes franges morades característiques a la part inferior. A la base tenen una roseta de fulles primes i allargades de color verd fosc solcades longitudinalment d'una franja blanca.

L'ovari és subterrani i sols quan les llavors estan formades emergeix la càpsula del terra, ajudant a dispersar les llavors. Una vegada completat el cicle, el bulb queda soterrat esperant activar-se amb les pluges de la tardor següent.

L'altre safrà, el *Colchicum filifolium* floreix a l'octubre fins al desembre, a llocs preferentment secs. La flor surt

Colchicum filifolium

directament del terra, sense tija, amb uns pètals d'un rosat intens, blanquinosos a la base, que es disposen en vertical. Les fulles diminutes tenen una secció en forma de V, que la diferencia d'altres fulles semblants.

Una altra bulbosa és el *Narcissus obsoletus*, que floreix al setembre i l'octubre. Sovint, als llocs que li són idonis, ho fa de forma profusa. El trobam a totes les illes on és abundant a les garrigues, compartint espai amb els safrans. És fàcilment identi-

ficable per les seves flors de tèpals blancs impol·luts, amb una corona d'un groc intens al centre. La flor emet una agradable fragància que ajuda a atreure pol·linitzadors. Les fulles surten una vegada acabada la floració.

Narcissus obsoletus

